

KARANTENENEMNDA

Per Sandberg

Vår dato	Deres dato	Vår referanse
16.01.2019	21.12.2018	2018/21

Avgjørelse om brudd på ilagt karantene – ny vurdering

Det vises til din e-post av 21. desember 2018 der du har bedt om ny vurdering av Karantenenemndas vedtak av 19. desember 2018 om at du brøt ilagt karantene da du deltok i møter i Iran oktober 2018.

Vedtak truffet etter ny vurdering

Karantenenemnda har kommet til at vedtaket av 19. desember 2018 opprettholdes.

Du har brutt karantenen du ble ilagt ved vedtak av 20. september 2018. Du pålegges å avstå fra slike aktiviteter i den resterende tiden av karantenen. Du pålegges også å avstå fra slike aktiviteter i perioden med saksforbud, innen feltene saksforbudet gjelder for.

Karantenenemnda gjør på ny oppmerksom på at dersom du deltar i nye møter eller seminar eller lignende i karantenetiden, eller involverer deg i saker som omfattes av saksforbudet i den perioden saksforbudet gjelder, vil det kunne være aktuelt for Karantenenemnda å ilegge deg et overtredelsesgebyr.

Karantenenemnda kan også fatte vedtak om pålegg om opphør av aktiviteter som er i strid med karantenen eller saksforbudet, som kan gjennomdrives med tvangsmulkt. Karantenenemnda viser til karanteneoven § 18 og § 20 som gir regler om pålegg og tvangsmulkt, samt overtredelsesgebyr. Dersom du får inntekt som følge av brudd på karantenen eller saksforbudet, kan Karantenenemnda inndra denne inntekten, jf. karanteneoven § 19.

Rettslig grunnlag

Karantenenemnda kan, etter karanteneoven § 18 første ledd, gi pålegg om at forhold i strid med karanteneoven eller Karantenenemndas vedtak bringes til opphør.

Vedtaket om karantene og saksforbud

Ved vedtak truffet 20. september 2018 ble du ilagt karantene i seks måneder, regnet fra fratredelsen 13. august 2018 til og med 13. februar 2019. Du ble også ilagt fire måneder saksforbud for saker som gjelder kvotesystemet, herunder ressursrente innen fiskerinæringen. Varigheten av saksforbudet regnes fra utløpet av karantenetiden, og varer til og med 13. juni 2019.

Karantenen og saksforbudet er begrunnet med at du som fiskeriminister har hatt ansvar for og vært involvert i politikktutforming som legger rammevilkår for næringen, og at din innsikt fra embete som statsråd vil kunne gi selskapet ditt særlige fordeler. Vedtaket var videre begrunnet med at det kan være egnet til å svekke tilliten til forvaltningen dersom det oppstår mistanke om at innsikt, kunnskap og nettverk fra tiden som statsråd gir din virksomhet og kunder av selskapet særlige fordeler. Vedtaket ble gitt med hjemmel i karanteneoven § 6 bokstav b) og c) og § 7 jf. § 6 bokstav b) og c).

I karantenetiden kan du ikke ta oppdrag eller delta i forhandlinger, møter, seminar eller kurs mv. i eget eller for andre selskap. Dette fremgår av brevet hvor du ble underrettet om vedtaket om karantene.

Din redegjørelse for Karantenenemnda

I redegjørelsene for Karantenenemnda har du oppgitt at du har hatt møter med representanter for myndigheter og næringsdrivende i Iran. I e-post av 30. oktober 2018 skriver du at du har hatt forhandlingsmøter og forretningsmøter i Iran, og også at formålet med møtene har vært slik du har formulert det et «oppriktig håp om å etablere næringsvirksomhet». Du skriver videre i dine redegjørelser at du ikke har berørt kvotesystem, ressursrentespørsmål eller gitt eller opplyst noe som berører saker som lå til din kompetanse eller innsyn i regjeringens arbeid eller som fiskeriminister. Du skriver i brevet av 20. november 2018 at du ikke har hatt møtene i regi av eget eller andre selskap. I samme brev har du skrevet at du ikke har tolket nemndas vedtak som et forbud mot å forberede fremtidig etablering av næringsvirksomhet, hverken i Norge eller i Iran.

Din anmodning om ny vurdering

I din anmodning om at Karantenenemnda foretar en ny vurdering av vedtaket av 19. desember 2018 om brudd på karantenen, skriver du at du ikke har deltatt på noe seminar, og at din virksomhet ikke har vært aktiv i Iran på noe nivå eller i noen sektor. Du spør om Karantenenemnda kan være konkret på hvor du har deltatt på vegne av ditt eller andres selskap. Du spør også hvor i vedtaket det er spesifisert at karantenen gjelder all næringsvirksomhet, og at vedtaket ikke skiller mellom selskapet og deg som person. Du spør videre om nemnda mener at ditt norske selskap har foretatt forberedelser mot næringsvirksomhet i Iran eller andre land. Du skriver at du registrerer at nemnda viser til at karantenebestemmelsene er brutt hvis din virksomhet har hentet fordeler fra din tid som statsråd, og du spør om det er mistanke om dette, eller om nemnda har dokumentasjon på at din innsikt,

kunnskap eller nettverk har gitt din virksomhet fordeler. Du reiser videre spørsmål om du kan ta ulike stillinger eller etablere annen næringsvirksomhet. Du skriver også, som i din redegjørelse av 20. november 2018, at du kan supplere dine skriftlige redegjørelser med muntlig informasjon for Karantenenemnda. Karantenenemnda viser til at du i e-post av 11. januar 2019 gjentar at du kan orientere nemnda om disse forretningsmøtene i Iran.

Karantenenemndas konklusjon og begrunnelse

Du har brutt karantenen du ble ilagt ved vedtak av 20. september 2018. Du pålegges å avstå fra slike aktiviteter i den resterende tiden av karantenen. Du pålegges også å avstå fra slike aktiviteter i perioden med saksforbud, men da innenfor feltene der saksforbudet gjelder, altså for saker som gjelder kvotesystemet, herunder ressursrente innen fiskerinæringen.

Karantenenemnda viser til at grunnlaget for beslutningen om illeggelse av karantene og saksforbud baserer seg på den informasjonen du har gitt i din melding til Karantenenemnda om etablering av næringsvirksomhet 4. september 2018. I det vedtaket som ble truffet ble det gitt tydelig og klar informasjon om hvilke restriksjoner du ble ilagt i karanteneperioden, og hvilke restriksjoner som gjelder i perioden du er ilagt saksforbud i etterkant av utløpet av karanteneperioden. Det ble også gitt informasjon om at restriksjonene gjelder både arbeid for eget og andre selskap.

Det har etter Karantenenemndas vurdering ikke kommet frem nye opplysninger som fører til en annen konklusjon enn vedtaket av 19. desember 2018. Den skriftlige informasjonen som er mottatt fra deg gir tilstrekkelig grunnlag for å avgjøre saken. Karantenenemnda finner derfor ikke grunn for muntlige redegjørelser i tillegg. Nemnda legger vekt på at det i slike saker er viktig at informasjon og dokumentasjon gis skriftlig. Dette er nødvendig for å sikre forsvarlig saksbehandling og dokumentasjon for opplysninger som har betydning for saken.

På grunnlag av den tydeliggjøringen som er gjort av Karantenenemnda i vedtaket av 20. september 2018, og at du i ditt første svar til Karantenenemnda opplyste at formålet med reisen til Iran var et håp om å etablere næringsvirksomhet, samt at du også oppga at du har hatt forhandlingsmøter og forretningsmøter på denne reisen, er konklusjonen at du har brutt karantenen. Karantenenemnda viser i tillegg til at du i redegjørelsen for Karantenenemnda av 20. november 2018 skriver at du har hatt kontakt med blant annet direktør og medlem i "fiskerlaget", direktør Food and Drug Administration og styreleder, Handelskammer industri, gruve og landbruk.

Karantenenemnda gjentar at du ikke kan drive noen form for næringsvirksomhet, eller delta i møter eller seminarer i karanteneperioden. Dette gjelder både deg som person, deg på vegne av ditt enkeltpersonforetak eller på vegne av andre. Den bredt formulerte karantenen skyldes at du har etablert et enkeltpersonforetak med et vidt formål.

Den ulempen ilagt karantene innebærer gir imidlertid rett på godtgjørelse tilsvarende den lønnen du hadde som statsråd, med tillegg av feriepenger. Inntekt du eventuelt opptjener i karantenetiden går til fradrag i godtgjørelsen.

Det er ikke en forutsetning for at karantenen er brutt, at virksomheten har fått fordeler av ditt embete som statsråd. Deltakelse på møter eller seminar mv. i karanteneperioden er i seg selv et brudd på karantenen, uavhengig av hva som var innholdet i og utfallet av slike møter. Dette har sammenheng med karantene-reglens formål og de svært begrensede kontrollmulighetene som Karantenenemnda har med slike aktiviteter. Karantenenemnda viser til at formålet med karantene-reglene er å ivareta hensynet til folks tillit til det politiske systemet og til offentlig forvaltning, blant annet ved å motvirke at informasjon og innsikt fra politiske embeter og stillinger gir virksomheter som en tidligere politiker etablerer eller blir tilknyttet, særlige fordeler, eller at det oppstår mistanke om dette.

Du ble ilagt karantene ved vedtak av 20. september 2018 fordi du etter fratreden som statsråd etablerte egen konsulentvirksomhet, et enkeltpersonforetak registrert i Brønnøysundregistrene 28. august 2018, som du oppga skal arbeide innenfor et bedt spekter av næringsinteresser og politikk, med hovedfokus på sjømat og havbruk. Det kan derfor ikke skilles mellom deg som privatperson og som næringsdrivende i eget enkeltpersonforetak i vurderingen av hvilke plikter du har mens du har karantene. Noe annet ville åpne for omgåelse av regelverket, og innebære at et vedtak om karantene har liten realitet.

Vedtaket som ble truffet 20. september 2018 er hjemlet i karantene-loven § 6 bokstav b) og c) og § 7 jf. § 6 bokstav b) og c). Begrunnelsen for karantene var å forhindre mistanke om at innsikt, kunnskap og nettverk fra tiden som statsråd kan gi virksomheten eller kunder av selskapet særlige fordeler. Det er en slik mistanke som vil kunne bidra til å svekke tilliten til forvaltningen. Et tidsmessig skille mellom embete som fiskeriminister og næringsvirksomheten var derfor nødvendig. Dersom du har vært i tvil om hva vedtaket innebærer påhviler det deg et ansvar for å ta kontakt med Karantenenemnda for å få en avklaring.

I ditt brev der du ber om ny vurdering har du spurt om du kan ta ulike stillinger eller etablere næringsvirksomhet. Karantenen er ikke til hinder for at du tar arbeid for andre. Forutsetningen er imidlertid at du melder fra til Karantenenemnda før tiltredelse, og at Karantenenemnda ikke finner engasjementet problematisk etter karantene-loven. Det er mange stillinger som vil være uproblematisk. Karantenen er heller ikke til hinder for at du starter ny næringsvirksomhet. Også dette må meldes til Karantenenemnda i forkant. Eventuell ny næringsvirksomhet må angis for Karantenenemnda på en konkret og avgrenset måte, slik at Karantenenemnda kan gjøre en vurdering etter karantene-lovens regler og de hensynene karantene-loven skal ivareta.

Informasjonsplikt

Som tidligere politiker er du etter karantene-loven pålagt å gi informasjon om nye stillinger, verv eller etablering av ny næringsvirksomhet i tolv måneder fra du fratradte som statsråd, jf. karantene-loven § 5. Slik informasjon må dermed gis til Karantenenemnda i perioden frem til 13. august 2019. Nemnda vil på vanlig måte foreta en vurdering av om det foreligger særlige tilfeller som begrunner ileggelse av karantene eller saksforbud dersom vi mottar meldingsskjema fra deg.

Retten til å se saksdokumentene

Du har rett til å se dokumentene i saken, jf. forvaltningsloven § 18 jf. § 19.

Med hilsen

Reidun Slåen (e.f.)

Anne Kirsti Lunde

Kopi:

Statsministerens kontor

Nærings- og fiskeridepartementet